

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет



Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції з
міжнародною участю
(м. Харків, 28 травня 2024 року)

Харків 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

***Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю***

м. Харків, 28 травня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2024**

УДК 378.013:61(082)(477)
А43

*Затверджено Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 6 від 21 червня 2024 р.*

Редакційна колегія:

В. А. Капустник, І. В. Лещина, В. В. М'ясоєдов,
Л. В. Фоміна, І. В. Корнейко, К. В. Волошко, П. Д. Перцев

А43 Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти : зб. матеріалів Всеукраїн. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Харків, 28 трав. 2024 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, І. В. Лещина, В. В. М'ясоєдов та ін. Харків : ХНМУ, 2024. 287 с.

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення запланованих програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітньо-професійних програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

УДК 378.013:61(082)(477)

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний
медичний університет, 2024
© Редакційна колегія, 2024

ЗМІСТ

Кучерявченко М.О., Бібіченко В.О., Сакал Г.О. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	148
Lisetska Iryna THE EXPERIENCE OF USING SIMULATION TRAINING TO DEVELOP PRACTICAL SKILLS FOR DENTAL STUDENTS IN TEACHING PEDIATRIC RESTORATIVE DENTISTRY	150
Лазуренко В.В., Овчаренко О.Б., Лященко О.А., Олійник А.О. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	152
Лазуренко В.В., Старкова І.В., Тіщенко О.М. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО ВИШУ	153
Лещина І.В., Васильєва О.В., Головачова В.О. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ.....	154
Лесний В.В., Лесна А.С., Сивожелізов А.В. СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – НЕВІД’ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФІЛАКТИКИ ЯТРОГЕННИХ МЕДИЧНИХ ПОМИЛОК	157
Лисак М.С., Біличенко Н.П., Завгородній І.В. «ПЛАТФОРМА NEARPOD ЯК ІНСТРУМЕНТ ВЗАЄМОДІЇ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ»	158
Ліхачова Н.В., Бєлая Г.Г. ПСИХОЛОГО-ПЕДОГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ. IMPOSTOR SYNDROM.....	160
Ліщук С.А., Громко Є.А. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ТЕОРЕТИЧНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПРОТОКОЛІВ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ	162
Ліщук С.А., Троценко М.В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ В ЦИВІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	165
Ліщук С.А., Краснікова Л.В., Троценко М.В. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ.....	167

Головними шляхами в безперервному професійному розвитку виступають курси тематичного вдосконалення для науково-педагогічних працівників, що організуються на базі закладів вищої освіти. Загальний план занять сформовано в Харківському національному медичному університеті, і кожний співробітник може самостійно обрати курс, що дозволить подолати слабкі місця в професійній діяльності. Протягом навчання розглядаються сучасні питання методології викладання медичної дисципліни, особливості психологічних аспектів взаємовідносин зі студентами, передові інструменти об'єктивного оцінювання знань здобувачів вищої медичної освіти та багато інших проблем.

Величезною підмогою для викладачів кафедри став україно-швейцарський проєкт «Розвиток медичної освіти». Досвід європейських колег певною мірою сприяв розвитку саморефлексії, що дозволило не тільки висвітлити слабкі місця у викладанні, а й встановити напрямки їх подолання.

Зацікавленість співробітників кафедри в результативності своєї праці спонукає використовувати освітні онлайн-платформи, серед яких найбільш популярною виступає «Prometheus», що є гнучкою, відповідає сучасним умовам та запитанням, які ставить перед педагогами вишу сьогодення.

Підсумковим кроком, що підкреслює значущість самовдосконалення, виступають кафедральні круглі столи, де у форматі жвавих дискусій розглядаються інноваційні методики в педагогіці, що використовуються в навчальному процесі на кафедрі.

Таким чином, існує декілька напрямків безперервного професійного розвитку викладачів медичного вишу. Саме опанування тенденцій сучасної педагогіки дозволяють викладачам розвивати й вдосконалювати свою професійну майстерність.

Перелік використаних джерел:

1. Антоненко П. Б. Формування soft skills у здобувачів вищої медичної освіти / П. Б. Антоненко, Я. В. Рожковський, К. О. Антоненко // Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі : наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю. Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. за ред. д. мед. н., проф. В. Г. Марічерда. [Електронне видання]. Одеса : ОНМедУ, 2023. С. 9-11.
2. Капустник В. А. Педагогічні аспекти освіти в медичному виші / В. А. Капустник, І. В. Завгородній, Л. В. Фоміна // Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 21 березня 2023 року) / ред. кол.: В. А. Капустник, В. Д. Марковський, В. В. М'ясоєдов та ін. Харків: ХНМУ, 2023. С.14-16.

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Лещина І.В., Васильєва О.В., Головачова В.О.

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Сучасні реалії сьогодення висувають все нові вимоги до якості підготовки фахівців-медиків; саме їх професіоналізм стоїть на сторожі збереження особистого здоров'я як запоруки успіху розвитку українського суспільства під час воєнного

стану в країні. Попри повномасштабне російське вторгнення в Україну в лютому 2022 року, знищення інфраструктури закладів вищої освіти (ЗВО) у місті Харкові, відтоку кадрів та студентів, а також скорочення фінансування, Харківський національний медичний університет (ХНМУ) щоденно робить усе можливе для забезпечення безперервності навчального процесу як для вітчизняних, так і для іноземних студентів.

Згідно існуючої Концепції розвитку англійської мови в університетах, розробленої та схваленої Міністерством освіти та науки України ще у 2019 р, до початку 2023 року рівень володіння англійською на рівні B1 мав бути обов'язковим під час вступу на бакалавра в усі українські ЗВО України, і зокрема медичні [1, с. 74]. Станом на 1 лютого 2022 р. ХНМУ був лідером з підготовки іноземних здобувачів вищої освіти в Україні англійською мовою; контингент іноземних здобувачів освіти у ХНМУ складав 5240 осіб із 77 країн світу. Масове відрахування іноземних студентів із ХНМУ впродовж 2022-2023 років призвело до суттєвого скорочення контингенту англомовних студентів, що у свою чергу негативно вплинуло на зменшення педагогічного навантаження науково-педагогічних працівників, які викладали дисципліни англійською мовою [2, с. 166].

Станом на 1 лютого 2024 р. контингент англомовних студентів ХНМУ вже зменшився майже в 7 разів і складає 750 студентів, переважна частина яких перебуває на очному навчанні в університетах Грузії за програмою міжнародної академічної мобільності. Тому, ураховуючи існуючий дефіцит англомовних іноземних студентів та наявність науково-педагогічних кадрів з достатнім досвідом викладання дисциплін англійською мовою, а також наявність усього необхідного методичного забезпечення для такого викладання, було розглянуто можливість здійснення підготовки вітчизняних магістрів за спеціальностями «Медицина» та «Стоматологія» англійською мовою. Медичні ЗВО України ще не мають досвіду підготовки вітчизняних здобувачів освіти англійською мовою, але такий досвід є в наших грузинських партнерських університетів New Vision та SEU, де грузинські абітурієнти перед вступом до ЗВО роблять вибір, якою мовою вони будуть навчатися – грузинською чи англійською, після цього складають відповідні вступні іспити.

У січні 2023 року Київський міжнародний інститут соціології проводив всеукраїнське соціологічне дослідження на замовлення проєкту USAID «Трансформація комунікацій» за запитом Міністерства цифрової трансформації України. Метою дослідження була оцінка рівня володіння іноземними мовами серед дорослого населення України (зокрема англійською), а також вивчення стимулів та бар'єрів у вивченні іноземних мов. Згідно результатів дослідження половина опитаних українців (51 %) зазначили, що мають деякі знання англійської мови, але детальніший аналіз показує, що тільки 23 % можуть читати, писати та спілкуватися цією мовою на побутовому й навіть на професійному рівнях. За останній рік війни 61 % опитаних мали досвід застосування англійської в повсякденному житті, що найбільше пов'язаний з дозвіллям та комунікацією зі знайомими. Абсолютна частка серед тих, хто має дітей, 93 % бажають, щоб їх дитина вивчала та підвищувала рівень англійської мови, з них 37 % абсолютно впевнені, що це цілком змінить життя їхньої дитини на краще, а ще 55 % вважають, що підвищення знання англійської мови буде мати позитивний вплив на майбутнє дитини. Кожна друга українська дитина (51 %) вивчає англійську мову в межах навчального закладу, ще 27 % вивчають її додатково за межами навчального

закладу, а 22 % ще не вивчали англійську взагалі [3]. Ураховуючи міжнародну політичну ситуацію, можна спрогнозувати, що попит на вивчення англійської мови в українському суспільстві не закінчиться в найближчі роки, а буде тільки зростати. Тому підготовка медичних вітчизняних кадрів саме англійською мовою є одним із перспективних напрямків розвитку медичних ЗВО.

Попередній аналіз стану цього питання в сучасних українських ЗВО інших галузей підготовки здобувачів освіти (немедичних), доводить, що деякі університети займаються підготовкою вітчизняних спеціалістів англійською мовою вже протягом 15 років. Так, у Національному авіаційному університеті (м. Київ) ще у 2008 р. вперше в Україні було відкрито групу з англійською мовою навчання за спеціальністю «Транспортні технології (на повітряному транспорті)» на кафедрі організації авіаційних перевезень з метою якісної підготовки фахівців авіаційної галузі здатних витримати будь-яку конкуренцію на ринку праці, а у 2013 р. Уже зроблено перший випуск англомовної групи вітчизняних студентів у складі 10 осіб. За час функціонування системи англомовної освіти в цьому університеті з року в рік на кафедрі простежується тенденція до збільшення кількості вітчизняних студентів, які навчаються англійською. Це є цілком природним, адже вільне володіння англійською мовою значно збільшує можливості фахівця авіаційної галузі на світовому ринку праці. Студенти англомовних груп навчаються окремим потоком, слухають лекції, працюють на практичних та лабораторних заняттях і спілкуються з викладачами виключно англійською мовою. Випускники англомовних груп успішно працюють у найбільших українських та закордонних авіакомпаніях та аеропортах, агентствах з продажу авіаперевезень, транспортно-експедиційних та туристичних фірмах. Чимало випускників працюють закордонними представниками українських та міжнародних авіакомпаній [4].

Національний університет «Львівська політехніка» належить до переліку університетів Міністерства та освіти МОН України, в яких навчання за окремими освітніми програмами проводиться англійською мовою. Для проведення навчання англійською мовою за існуючими спеціальностями та спеціалізаціями, університет готує пакет документів освітньої програми для бакалаврів, магістрів або докторів філософії (на вибір кафедри), яка додається на сайт Державного Центру міжнародної освіти Міністерства освіти та науки України. Для затвердження англомовної програми навчання для бакалаврів, магістрів чи докторів філософії на науково-методичній раді університету, необхідно підготувати такі документи: англомовну версію освітньо-професійної програми; витяг з протоколу засідання науково-методичної ради університету; витяг з протоколу засідання вченої ради інституту; таблицю з переліком викладачів, які будуть читати предмети англійською мовою; англомовне методичне забезпечення дисциплін [5].

Таким чином, підготовка медичних вітчизняних кадрів саме англійською мовою може суттєво підвищити престижність університету та сформувати конкурентну перевагу серед інших медичних закладів вищої освіти. Вважаємо, що для вітчизняних здобувачів освіти англомовна форма навчання може бути найбільш удалим стартом їхньої майбутньої кар'єри в медичній галузі як в Україні, так і за її межами.

Перелік використаних джерел:

1. Андрощук А. Викладання англійської мови в університетах України в контексті своєї інтеграції: системний підхід // *European Humanities Studies: State and Society*. – Issue 3(II) 2019. – P. 74-86.

2. Маракушін Д.І., Адвадзе М., Васильєва О.В. Реалізація програми міжнародної академічної мобільності іноземних студентів ХНМУ в університетах Грузії під час воєнного стану в Україні. Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю / Харків : ХНМУ, 2023. – С.166-169.

3. Матеріали офіційного сайту Київського міжнародного інституту соціології (пресреліз аналітика КМІС М.Яшника) <https://kiis.com.ua/?lang=rus&cat=reports&id=1210&page=1>.

4. Матеріали офіційного сайту Національного авіаційного університету <https://atmd.nau.edu.ua/teaching-in-english/>.

5. Матеріали офіційного сайту Національного університету «Львівська політехніка» <https://old.lpnu.ua/cmo/anglomovni-osvitni-programy>.

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

***Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю***

м. Харків, 28 травня 2024 року

Редакційна колегія: Капустник Валерій Андрійович,
Лещина Ірина Володимирівна,
М'ясоєдов Валерій Васильович,
Фоміна Людмила Володимирівна,
Корнейко Ірина Василівна,
Волошко Катерина Володимирівна,
Перцев Павло Дмитрович.

Відповідальний за випуск І. В. Завгородній

Комп'ютерний набір та верстка: П. Д. Перцев, К. В. Волошко, І. Г. Лемішко

Формат А5. Ум. друк. арк. 18,0.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com, vid.redact@knmu.edu.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.